

Suomalaisille työmarkkinoille onnellisia uutisia: Nuori luottaa omaan persoonaan ja verkostoihin

Suomen talouskurimuksesta ja tahmaisesta työllisyystilanteesta huolimatta meillä on erinomaisia uutisia: ammattiin valmistuvien suomalaisnuorten itseluottamus on kova – onko kansallinen itsetunto uudessa nosteessa?

Eläkevakuutusyhtiö Etera selvitti toukokuussa 2015 ammattiin valmistuvien alle 30-vuotiaiden asenteita, toiveita ja odotuksia työelämästä. Ammattiin valmistuvien nuorten työelämän tuntemuksia tutkittiin sekä verkkokeskusteluissa että Taloustutkimuksen suorittamalla kyselyllä.

Jos suomalaisia on parjattu joskus kehnosta itsetunnosta, on tämä piirre muuttumassa. Tutkimuksessa nousi esiin, että nuorilla on roppakaupalla tervettä itseluottamusta työhaussa.

”Nuorten hyvä itsetunto on loistava uutinen. Tällaista energiaa tarvitaan nyt Suomessa. Eteran tavoite on olla muuttuvan työelämän osaaja, joten meille on tärkeää tietää, mitä nuoret ja vastavalmistuneet ajattelevat työelämästä”, Eteran toimitusjohtaja **Stefan Björkman** kommentoi tutkimusta.

Teot puhuvat enemmän kuin arvosanat

Ratkaisevina asioina työpaikan saamisessa nuoret näkevät aiemman työkokemuksen ja hyvän hakemuksen lisäksi henkilökohtaiset kyvyt ja ominaisuudet: oma persoona ja aktiivisuus, erottuminen muista hakijoista, itse muodostetut verkostot sekä käyminen paikan päällä hurmaamassa potentiaalinen työnantaja. Viimeksi mainittuun luottavat erityisesti ammattioppilaitoksesta valmistuvat, joista yli puolet uskoo työnantajan luona käymisen auttavan erityisen paljon työhaussa. Ammattikorkeakoulusta valmistuvien keskuudessa korostui erityisesti oma persoona, verkostot, aiempi työkokemus sekä laadukas hakemus ja ansioluettelo.

Teot puhuvat enemmän kuin arvosanat: vain joka kymmenes vastaaja uskoo koulumenestyksen auttavan merkittävästi työhaussa ja työpaikan saamisessa. Näyttöihin koulumenestyksen sijaan uskovat erityisesti ammattikorkeakoulusta valmistuvat sekä hieman vanhemmat vastaajat.

Nuoret tehneet hyviä valintoja

Ammattiin valmistuvien usko omaan osaamiseensa sekä oman paikan löytymiseen työmarkkinoilla on vankka. Kaksi kolmasosaa vastaajista näkee koulutuksensa vastaavan työelämän vaatimuksia ja uskoo löytävänsä melko varmasti työpaikan koulutustaan vastaavalta alalta. Ainoastaan kymmenesosa vastaajista arveli, ettei välttämättä löydä oman alan töitä.

Kaikkein vahvin usko oman alan työpaikan löytymiseen on rakennusalan sekä sosiaali-, terveys- ja liikunnan alan opiskelijoilla. Rakennusosalta 54 prosenttia ja sosiaali-, terveys- ja liikunnan alalta 61 prosenttia uskoo varmasti työllistyvänsä omalle alalleen. Heikoin usko on kulttuurialaa opiskelevilla, joista vain 15 prosenttia uskoo varmasti oman alan työpaikan löytymiseen.

Nuoret näkevät alavalinnan menneen nappiin, sillä jopa 85 prosenttia vastanneista uskoo työskentelevänsä samalla alalla vielä viiden vuoden päästä. Kymmenen vuoden päästä vastaava luku on 75 prosenttia.

Jopa 82 prosenttia ammattikorkeakoulusta valmistuvista uskoo pysyvänsä samalla alalla vielä kymmenenkin vuoden päästä, kun taas vastaava luku ammattioppilaitoksesta valmistuvilla on 69 prosenttia. Tuloksissa korostui myös se, että mitä vanhempi vastaaja oli kyseessä, sitä vahvemmin uskottiin alalla pysymiseen.

Jättipalkka ei kiinnosta yhtään, jos töissä ei ole kivaa

Palkka, työkuluttuuri ja yritysarvot – ei niin tärkeää, sanoivat suomalaiset nuoret.

Itse työssä nuoria motivoi ennen kaikkea hyvä työilmapiiri, työn sisältö, kehittymismahdollisuudet sekä mahdollisuudet vaikuttaa toimenkuvaan. Myös palkka mainittiin tärkeänä houkuttimena, mutta se jäi selkeästi edellä mainittujen tekijöiden jalkoihin.

”Hyvä johtaminen ja esimiestyö ovat aina olleet tärkeitä, mutta nuorten mielipiteissä ne korostuvat entisestään. Eteran ja muiden työeläkeyhtiöiden täytyy tukea näissä asioissa työnantajia”, Eteran toimitusjohtaja Stefan Björkman toteaa.

Työn ja vapaa-ajan ero on helposti häilyvä. Työkaverit ovat myös kavereita eikä työstä haeta pelkästään leipää pöytään. Nuoret pitävät työssään tärkeänä avointa ja kannustavaa työilmapiiriä sekä mielekkäitä työtehtäviä, joihin pääsee myös itse vaikuttamaan. Havainto mukailee myös muita milleniaalien eli 1980–90-luvuilla syntyneen sukupolven työelämäasenteista tehtyjä tutkimuksia (esim. Millennials at work), joiden mukaan työelämän tasapaino on rahallista korvausta tärkeämpää.

Myös hyvä esimies on olennainen osa työssä viihtymistä. Jopa 92 prosenttia vastaajista näkee sen vaikuttavan työssä jaksamiseen erittäin paljon tai paljon. Hyvä esimies on heti toisella sijalla avoimen ja kannustavan työilmapiirin jälkeen. Avoimissa vastauksissa hyvän esimiehen kerrotaan olevan muun muassa kannustava, joustava, reilu ja rehellinen. Kun esimies osaa hommansa ja johtaa alaisiaan hyvin, hän luonnollisesti tukee myös hyvän työilmapiirin syntymistä ja osaa antaa työntekijöilleen motivoivia työtehtäviä.

Asemaa ja säännöllisiä tai joustavia työaikoja ei pidetä yhtä tärkeinä ammattiin valmistuvien joukossa.

Mieluummin töissä kuin peukaloita pyöritellen

Ammattiin valmistuvat nuoret ovat realisteja. Jos ovet oman alan työpaikkaan eivät aukea, sitä ei koeta lannistavana, vaan 88 prosenttia vastaajista olisi valmiita työllistymään toisella alalla.

Neljä viidestä vastaajasta olisi valmis muuttamaan työn perässä toiselle paikkakunnalle, yli puolet vastaajista jopa ulkomaille asti. Myös palaaminen koulunpenkkiin nähdään vaihtoehtona, mutta

mieluiten omalla alalla, jonka opiskeluun on jo käytetty aikaa ja rahaa. Jopa 90 prosenttia vastaajista sanoi olevansa valmiita hankkimaan jatkokoulutusta omalla alallaan. 71 prosenttia vastaajista olisi halukkaita kouluttautumaan täysin uuteen ammattiin, jos se avaisi varmemmin työelämän ovet.

Jonkin verran alakohtaista vaihtelua on nähtävissä. Esimerkiksi rakennusalalla jopa 97 prosenttia vastaajista olisi valmis suuntaamaan oman alan jatkokoulutukseen, mutta vain 60 prosenttia olisi halukas kouluttautumaan täysin uudelle alalle. Esimerkiksi matkailu-, ravitsemus- ja talousalalla sitoutuminen omaan alaan ei ole yhtä vahvaa; jopa 91 prosenttia olisi valmis kouluttautumaan uuteen ammattiin.

Korkea motivaatio tehdä töitä näkyy vastauksissa selvästi. Kaksi kolmasosaa vastaajista kävisi mieluummin töissä, vaikka siitä maksettaisiin vähemmän palkkaa kuin työttömyyskorvaus tai toimeentulotuki ja muut tuet yhteensä.

Väliaikaisen työttömyysjakson ei uskota vaikuttavan tulevaan työuraan merkittävästi, vaikka hihat kääritään mieluummin kuin pyöritellään peukaloita. Työttömyyden tullen vastaajat uskovat työllistyvänsä parhaiten omien verkostojensa avulla.

Yrittäjäksi? Miksi ei!

Myös yrittäjyys ja oman itsensä työnantajaksi ryhtyminen nähdään mahdollisuutena työllistyä. Yli puolet vastanneista uskoo pystyvänsä työllistämään itsensä yrittäjänä ja melkein yhtä moni on harkinnut yrittäjyyttä tai toimii jo yrittäjänä. Tästä poikkeuksena sosiaali-, terveys- ja liikunta-alaa opiskeleista vain reilu kolmannes on harkinnut yrittäjyyttä tai on jo yrittäjä.

Suomen nuoret osaajat ovat tätä mieltä

- 70 % vastanneista uskoo löytävänsä täysin tai melko varmasti töitä omalta alaltaan. Vahvinta usko on rakennusalalla (54 %) sekä sosiaali-, terveys- ja liikunnan alalla (61 %).
- Työhaussa ratkaisee aiempi työkokemus (45 %), oma persoona (40 %), verkostot työnantajiin (27 %) sekä erottuminen muista työnhakijoista (26 %).
- 53 % ammattioppilaitoksesta valmistuvista uskoo, että käyminen paikan päällä työnantajan luona auttaa erittäin paljon työpaikan saamisessa, kun taas vastaava luku ammattikorkeakoulusta valmistuvilla on 23 %.
- Vain 10 % vastaajista pitää koulumenestystä ratkaisevana tekijänä työhaussa ja työpaikan saannissa.
- Vastaajat ovat valmiita muuttamaan työn perässä toiselle paikkakunnalle (83 %) tai ulkomaille (56 %).
- Jos koulutusta vastaavaa työtä ei ole tarjolla, 88 % on valmiita tekemään muita kuin oman alan töitä, 90 % jatkokouluttautumaan omalla alalla ja 71 % kouluttautumaan uudelleen toiseen ammattiin.
- Kaksi kolmasosaa vastaajista kävisi mieluummin töissä, vaikka siitä maksettaisiin vähemmän palkkaa kuin saisi työttömyyskorvausta tai toimeentulotukea ja muita tukia yhteensä.

Eteran teettämässä tutkimuksessa tutkimusmenetelminä käytettiin verkkokeskusteluseulontaa sekä Taloustutkimuksen suorittamaa verkko- ja puhelintutkimusta, johon vastasi 418 ammattiin valmistuvaa 17–29-vuotiasta eri alojen ammattikoulu- ja ammattikorkeakouluopiskelijaa ympäri Suomea.

Mitä mieltä etelä, entä pohjoinen? Suomen alueelliset tulokset löytyvät osoitteesta www.etera.fi

Lisätiedot

Toimitusjohtaja Stefan Björkman, p. 050 632 19, stefan.bjorkman@etera.fi
Viestintäpäällikkö Annukka Lalu, p. 050 563 4211, annukka.lalu@etera.fi

Etera - Tässä ajassa.

Etera on työeläkeyhtiö, joka huolehtii suomalaisten eläketurvasta. Kuuntelemme asiakkaitamme ja elämme mukana heidän rytmissään. Yli 50 vuoden kokemus erityyppisistä työsuhteista tekee Eterasta muuttuvan työelämän osaajan. Työskentelemme yhdessä asiakkaidemme kanssa suomalaisten työkyvyn edistämiseksi. etera.fi kertoo enemmän.